

Asia: VN/6802/2020

Valtiovarainministeriön lausuntopyyntö arviomuistiosta digitaalisen henkilöllisyyden kehittämiseksi

1) Kommentit arviomuistiossa esitetystä tulevaisuuden visiosta

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Tilastokeskus pitää arviointimuistiossa esitettyä tulevaisuuden visiota kannatettavana kehityssuuntana.

Arviointimuistiossa kuvataan Euroopan komission tavoite luoda yhteinen eurooppalainen lainsäädännöllinen kehikko digitaaliselle identiteetille. Jos tällainen yhteiseurooppalainen digitaalinen henkilöllisyys tulisi laajasti käyttöön, niin tulisi tutkia, olisiko tätä kautta syntyvän tiedon hyödyntäminen tilastotuotannossa tulevaisuudessa jollain tavalla mahdollista. Esimerkkeinä voidaan todeta matkailutilasto, valtiorajat ylittävä työssäkäynti (pendelöinti) tai muu ei Suomessa vakituisesti asuvilta henkilöiltä kerättävissä oleva tieto.

Suomessa vakituisesti asuvien osalta digitaalinen henkilöllisyys voisi avata uusia tiedonkeruuvälineitä ja uusia tilastointikohteita siinä tapauksessa, että Tilastokeskus saisi digitaaliseen henkilöllisyyteen liittyviä asiointitapahtumista aineistoa tilastointikäyttöä varten. Tämä voisi mahdollistaa esimerkiksi monipaikkaisuutta kuvaavaa tilastointia.

Digitaalinen henkilöllisyys voi osaltaan parantaa tilastoinnin laatua ja kattavuutta, jos hanke onnistuu tavoitteessaan laajentaa viranomaisen rekistereissä olevien henkilöiden joukkoa. Tilastokeskus pitääkin tärkeänä henkilötunnuksen uudistamishankkeen etenemistä rinnan tämän hankkeen kanssa.

Tilastokeskuksen näkökulmasta visiossa kuvatun kehityssuunnan hyötyjä voisi olla myös mahdollisuus luoda digitaalisen identiteetin taustalla olevan rekisterin pohjalta digitaalinen tilastoidentiteetti (arviointimuistiossa mainittu mahdollisuus muille toimijoille luoda toimijakohtaisia

identiteettejä). Tällaisen tilastoidentiteetin avulla Tilastokeskus voisi tarjota kansalaisille mahdollisuuden mobiililompakossa olevan digi-identiteetin avulla tarkastella Tilastokeskuksen heistä tallentamia tietoja.

Visiossa esillä ollut tulevaisuuskuva, jossa hahmotellaan luonnollisten henkilöiden identiteetin lisäksi yritysten, rakennusten, laitteiden ja jopa aineettomien asioiden identiteettiä, voisi tarjota uusia mahdollisuuksia tilastoinnin ja tilastotuotannon kehittämiseen.

2) Kommentit arviomuistiossa esitettyyn toiminnalliseen ratkaisuun

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Tilastokeskuksessa ei ole arvioitu digitaalinen identiteetin vaikutusta tietoaineistojen syntyyn. Lähtökohtaisesti olisi tärkeää mahdollistaa sähköisen identiteetin ja sen käytöstä syntyvien tietojen (mm. transaktiot, volyymit) käyttö tilastotuotannossa. IoB (Internet on Behavior) voi avata tilastotuotantoon aivan uusia mahdollisuuksia ja Tilastokeskus on mielellään mukana arvioimassa ja edistämässä digitaalisen henkilöllisyyden kautta syntyvien yksikötason tietojen hyödyntämistä tilastotuotannossa.

Suunnitellussa toimintamallissa on useita toimijoita. Tilastokeskuksen näkökulmasta on tärkeää huomioida, että yhteiskunnan kannalta tärkeiksi katsottuja relevansseja tilastoja voidaan tuottaa tehokkaasti vain yhteiskunnan toiminnassa syntyviä tietovarantoja hyödyntäen, riippumatta siitä minkä toimijan haltuun nämä tietovarannot muodostuvat.

Tilastokeskuksen tavoitteena on käyttää tunnistautumisessa julkisen sektorin yhteisiä ratkaisuja ja digitaalisen identiteetin luominen ja mobiilitunnistautumisen mahdollistaminen tukee tätä tavoitetta. Tilastokeskus pitää tärkeänä, että aiotut ratkaisut tukevat Suomi.fi palveluiden kehittymistä ja tässä vaiheessa ennen kaikkea niiden laajamittaista käyttöönottoa.

Yhteisten tunnistautumisratkaisujen toivotaan korvaavan Tilastokeskuksessa vielä laajasti käytössä olevat käyttäjätunnukseen ja salasanaan perustuvan tunnistautumisen. Edellytyksenä tälle on yhteisten ratkaisujen kattava käyttöönotto yritys- ja yhteisövastaajien sekä kansalaisten keskuudessa. Digitaalisen henkilöllisyyden hankkeen tavoitteet ovat yhteneväiset tämän tarpeen kanssa.

Digitaalinen identiteetti, joka toteutetaan viranomaismenettelyllä saattaa vaikuttaa myös myönteisellä tavalla kansalaisten haluun tunnistautua Tilastokeskuksen palveluissa kuten tiedonkeruissa. Saadun asiakaspalautteen perusteella kaikki eivät halua käyttää pankkitunnuksia tässä tarkoituksessa.

3) Kommentit arviomuiston sisältämästä oikeudellisesta arviosta

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Tilastokeskus haluaa korostaa, että digitaaliseen henkilöllisyyteen liittyvän lainsäädännön tulee osaltaan mahdollistaa syntyvien tietojen laajamittainen ja monipuolinen käyttö tilastotuotannossa, jotta varmistamme jatkossakin laadukkaan ja relevantin tilastotiedon syntymisen.

4) Muut kommentit

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Digitaalinen henkilöllisyys perustuisi Digi- ja väestötietoviraston ylläpitämään Väestötietojärjestelmään. Tämä korostaa entisestään sitä, että Väestötietojärjestelmän tietojen laadusta on pidettävää hyvää huolta ja laatua olisi säännönmukaisesti tarkistettava, etenkin ulkomaalaistaustaisen väestön osalta.

Arviointimuistiossa esitetty visio asettaa erittäin suuria vaatimuksia tietosuojalle ja tietoturvalle. Tilastokeskus luottaa, että nämä huomioidaan asianmukaisesti asian jatkovalmistelussa ja mahdollisessa toteutuksessa.

Mannonen Timo
Tilastokeskus